

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор

Затверджую

Проректор з науково-педагогічної роботи

В.В. Кобильник

2021 р.

місяць

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТРЕНЕРА

для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Тренер з видів спорту

спеціальності 017 Фізична культура і спорт

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Розробники комплексу: В. А. Стасюк, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, викладач кафедри спорту і спортивних ігор

Затверджено на засіданні кафедри спорту і спортивних ігор

Протокол № 13 від «27» серпня 2021 року

Завідувач кафедри спорту

підпис

М. В. Прозар

«27» серпня 2021 року

Схвалено радою з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти факультету фізичної культури

Голова РзН-МРіЗЯВО

ради факультету

підпис

М. В. Прозар

Протокол № 7 від 27 серпня 2021 року

Зміст

комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Розширений план лекцій.
3. Плани практичних занять.
4. Методична документація для організації самостійної роботи.
5. Питання для поточного та підсумкового контролю і методичні рекомендації до їх виконання.
6. Методичні матеріали для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти.
7. Завдання для післяатестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни: завдання ККР для перевірки залишкових знань здобувачів вищої освіти.
8. Список інформаційних ресурсів (нормативна база, джерела в Інтернеті, адреси бібліотек тощо), що використовуються при вивченні дисципліни.
9. Силабус навчальної дисципліни.

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Кафедра спорту і спортивних ігор

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри спорту і спортивних ігор

 М. В. Прозар

27 серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТРЕНЕРА

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Тренер з видів спорту

спеціальності 017 Фізична культура і спорт

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

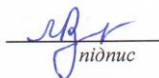
мова навчання українська

2021-2022 навчальний рік

Розробник програми: В. А. Стасюк, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, викладач кафедри спорту і спортивних ігор

Робочу програму ухвалено на засіданні кафедри спорту і спортивних ігор
Протокол №13 від «27» серпня 2021 року

Гарант освітньо-професійної програми

підпис

М. В. Прозар

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Метою вивчення нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки «Професійна майстерність тренера» є формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, програмних результатів навчання, допомога майбутньому тренерові з видів спорту опанувати теоретичними знаннями, практичними вміннями і навичками спортивного педагога.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	4-й рік	4-й рік
Семестр вивчення	7 семестр	8 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5,5 кредитів	5,5 кредитів
Загальний обсяг годин	165 годин	165 годин
Кількість годин навчальних занять	68 годин	28 годин
Лекційні заняття	30 години	10 годин
Практичні заняття	38 години	18 годин
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	97 годин	137 години
Форма підсумкового контролю	Екзамен 7 семестр	Екзамен 8 семестр

3. Статус дисципліни: нормативна / професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни: завдяки вивченню навчальних дисциплін: теорія і методика легкої атлетики, теорія і методика гімнастики, теорія і методика спортивних ігор, основи теорії спортивних змагань, теорія і методики спортивного тренування, теорія і методика юнацького спорту на попередніх курсах здобувачі вищої освіти повинні, уміти кваліфіковано виконувати та показувати технічні елементи з різних видів спорту, повинні знати послідовність вивчення вправ, підбирати вправи, для вирішення найрізноманітніших завдань навчально-тренувального процесу, орієнтуватися в правилах змагань з різних видів спорту та знати суддівську жестикуляцію, підбирати тести для вирішення найрізноманітніших завдань навчально-тренувального процесу.

5. Програмні компетентності навчання.

За результатами вивчення нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки «Професійна майстерність тренера» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі загальні та спеціальні (фахові) компетентності.

Загальні компетентності:

- навички міжособистісної взаємодії;

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність розв'язувати практичні проблеми за невизначених умов в окремих напрямках фізичної культури і спорту;

- застосування професійно-профільних знань в галузі педагогіки та спорту для розв'язання педагогічних, навчально-виховних і науково-методичних завдань з урахуванням індивідуальних, психолого-фізіологічних особливостей дітей, соціальних особливостей колективів у конкретних ситуаціях;

- належність необхідних технічних умінь і навичок та відповідного рівня фізичних якостей, а також професійної майстерності для організації спортивної підготовки, підвищення своєї професійної майстерності;

- формування готовності забезпечувати високий практичний і методичний рівень викладання дисципліни у повному обсязі освітньої програми відповідної спеціальності.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

За результатами вивчення нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки «Професійна майстерність тренера» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі **програмні результати навчання**:

- знати нормативні акти у сфері фізичної культури і спорту; підходи до якісного виконання завдань професійної діяльності на основі інструкцій, методичних рекомендацій, встановлених норм, нормативів, технічних умов тощо; вносити рекомендації щодо введення нових чи зміни існуючих вимог до якості послуг у сфері фізичної культури і спорту (сучасний фахівець у сфері фізичної культури і спорту орієнтується в нормативних актах у сфері фізичної культури і спорту, демонструє готовність до освоєння нового матеріалу та вміння оцінювати себе критично; поглиблює базові знання з допомогою самоосвіти; вміє представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег; пояснює фахівцям і нефахівцям інформацію існуючих вимог до якості послуг у сфері фізичної культури і спорту.);

- демонструвати вміння планувати чітко формулювати цілі, застосовувати різноманітні методики, технології та практики тайм-менеджменту, які сприятимуть ефективній організації часу відповідно до особистісних та професійних потреб (сучасний фахівець у сфері фізичної культури і спорту відповідає сучасним вимогам до ефективної організації

часу відповідно до особистісних та професійних потреб, систематизує прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, які сприятимуть ефективній організації часу для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень);

- демонструвати вміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою спеціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження. Накопичення та інтерпретації даних із використання сучасних інформаційних та комунікативних технологій для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень (сучасний фахівець у сфері фізичної культури і спорту демонструє вміння знаходити та аналізувати інформацію з електронних джерел з навчальних та навчально-методичних посібників, здійснює комунікаційну взаємодію за допомогою Moodle, Google Meet, Skype, Whatsapp, Viber и т.д. для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень);

- демонструвати готовність до засвоєння нового матеріалу та вміння оцінювати себе критично; поглиблювати базові знання з допомогою самоосвіти; вміння представити та оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег (сучасний фахівець у сфері фізичної культури і спорту вміє засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати її на практиці);

- демонструвати ефективну співпрацю в команді співробітників окремих суб'єктів сфери фізичної культури і спорту; володіти навичками оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й осмисленого вибору шляхів їх вирішення, нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності; дотримуватись етичних норм ділового спілкування та поведінки (сучасний фахівець у сфері фізичної культури і спорту вміє співпрацювати в команді співробітників окремих суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, вміє оцінювати непередбачувані проблеми у професійній діяльності, дотримується етичних норм ділового спілкування та поведінки).

За результатами вивчення нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки «Професійна майстерність тренера» здобувачі вищої освіти повинні знати:

- сутність поняття «Професійна майстерність тренера»;
- основи тренерської майстерності;
- сучасні вимоги до рівня підготовленості тренера;
- історію розвитку обраного виду спорту в Україні та у світі;
- технологію побудови планів-графіків розподілу програмового матеріалу;
- засоби і методи управління командою під час ЗД;

- характеристику змагальної діяльності обраного виду спорту.

Вміти і практично володіти:

- оцінювати власний рівень готовності до педагогічної діяльності;
- проектувати шляхи свого професійного зростання та саморозвитку;
- вміти проводити тренування з обраного виду спорту, відповідно до завдань програми;
- вміти творчо планувати програмовий матеріал;
- володіти педагогічним тактом тренера;
- володіти культурою спілкування;
- аналізувати власну діяльність з погляду її педагогічної доцільності;
- вміти використовувати наочні посібники та технічні засоби в тренуванні;
- володіти елементами акторської та режисерської майстерності;
- вміти аналізувати та узагальнювати передовий тренерський досвід;
- володіти навичками керівництва командою під час змагань;
- володіти науковою організацією праці тренера;
- володіти методикою роботи з науково-методичною літературою;
- володіти методами педагогічного контролю;
- володіти методикою організації самостійних занять спортсменів з обраного виду спорту.

7. Засоби діагностики результатів навчання: завдання вхідного і поточного контролю, самостійної роботи, модульної контрольної роботи, пакет комплексної контрольної роботи, екзамен.

8. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Основи тренерської майстерності							
Тема 1. Уявлення про педагогічну майстерність спортивного педагога	9	4	-	-	-	5	-
Тема 2. Елементи та методи професійного самовдосконалення	9	4	-	-	-	5	-
Тема 3. Вимоги та характеристика до особистості спортивного педагога	9	4	-	-	-	5	-
Тема 4. Етапи професійного	9	4	-	-	-	5	-

Змістовий модуль 1. Основи тренерської майстерності							
Тема 1. Уявлення про педагогічну майстерність спортивного педагога	9	2	-	-	-	7	-
Тема 2. Елементи та методи професійного самовдосконалення	9	2	-	-	-	7	-
Тема 3. Вимоги та характеристика до особистості спортивного педагога	8	1	-	-	-	7	-
Тема 4. Етапи професійного становлення особистості спортивного педагога	8	1	-	-	-	7	-
Тема 5. Сутність педагогічної майстерності спортивного педагога	9	-	2	-	-	7	-
Тема 6. Професійне самовдосконалення	9	-	2	-	-	7	-
Тема 7. Особистість спортивного педагога	10	-	2	-	-	8	-
Тема 8. Професійне становлення особистості спортивного педагога	9	-	2	-	-	7	-
Разом за змістовим модулем 1	71	6	8	-	-	57	-
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності							
Тема 1. Взаємодія між тренером та спортсменом як основа успіху.	7	1	-	-	-	6	-
Тема 2. Тренер-спортсмен конфлікт та його вирішення.	7	1	-	-	-	6	-
Тема 3. Зміст педагогічної творчості.	7	1	-	-	-	6	-
Тема 4. Технологія спортивного тренування	7	1	-	-	-	6	-
Тема 5. Спортивно-педагогічна взаємодія	8	-	2	-	-	6	-
Тема 6. Конфлікти в спортивно-педагогічній взаємодії	8	-	2	-	-	6	-
Тема 7. Творчість у педагогічному процесі	8	-	2	-	-	6	-
Тема 8. Спортивна дидактика	8	-	2	-	-	6	-
Тема 9. Тренер-професіонал	10	-	2	-	-	8	-
Тема 10. Специфіка дидактичних принципів у спорті	8	-	-	-	-	8	-
Тема 11. Педагогічна діяльність тренера	8	-	-	-	-	8	-
Тема 12. Психологічні чинники успішності процесу підготовки	8	-	-	-	-	8	-
Разом за змістовим модулем 2	94	4	10	-	-	80	-
Разом годин	165	10	18	-	-	137	-

9. Форми поточного та підсумкового контролю – екзамен.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
ЗМ 1 (20 балів)	ЗМ 2 (40 балів)		40	100
Поточний контроль	Поточний контроль	МКР		
20 балів	20 балів	20 балів		

Поточний контроль (60 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання теоретичної підготовки	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження своїх думок		
67-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-66	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	задовільно, з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульні контрольні роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, практично-семінарські, нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Самостійна робота

Контроль за самостійною роботою відбувається на навчальних заняттях, і тому окремі бали на цей різновид роботи не виділяються.

Студенти для виконання завдань самостійної роботи, зазвичай, заводять окремий зошит.

Модульна контрольна робота (20 балів)

Змістовий модуль 2 завершується написанням модульної контрольної роботи.

Метою написання МКР є перевірка рівня знань і ступінь його закріплення у свідомості студента, а також перевірка якості викладання дисципліни.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Не виконання МКР оцінюється 0 балів.

Студенти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

З дисципліни «Професійна майстерність тренера» студенти пишуть одну модульну контрольну роботу. Складається МКР з 5 варіантів у кожному з яких по чотири теоретичних питання. Повна й правильна відповідь на кожне запитання оцінюється максимально у 5 балів.

Як критерій оцінки знань студентів даної дисципліни використовується міра здатності до аналітичного мислення, уміння коротко викладати власну думку розглянутого питання, процесу, а також уміння практичного використання знань для вирішення конкретних завдань.

У письмовій відповіді допускаються виправлення, однак вони мають бути чіткими та зрозумілими. Якість оформлення тексту відповідей не є визначальною, тому що виправлення свідчать про творчий пошук, сам факт якого є не менш значущим при оцінці, чим правильна відповідь на поставлене питання.

Семестровий іспит (40 балів)

Питання екзаменаційного білета оцінюються таким чином – повна й правильна відповідь на кожне питання оцінюється у максимальних 10 балів.

Оцінка	Вимоги
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні теоретичні знання, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
«Добре»	Якщо відповідь студента відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але при цьому студент допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Студент вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях.
«Задовільно»	Якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади, не в змозі захистити проект побудови системи роботи з певних тем дисципліни; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«Незадовільно»	Якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Студент неспроможний виконати стандартні завдання навіть після навідних питань викладача.

Оцінювання іспиту:

40 – 35 балів «відмінно»;

34 – 29 балів – «добре»;

28 – 24 бали – «задовільно»

23 бали і менше – «незадовільно» (студенту виставляється –1 бал).

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до іспиту. Вони допускаються до іспиту після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю. Вважається, що студент підготувався до іспиту, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам. Студентам, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (γ %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)	25		
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Викладання освітнього компоненту «Професійна майстерність тренера» потребує наявності ноутбуку як мінімум для викладача, мобільних пристроїв у здобувачів вищої освіти з підключенням до Інтернету, для комунікації у зовнішньому орієнтованому динамічному середовищі Moodle:

- виконання тестових завдань для поточного контролю;
- виконання завдань самостійної роботи;
- виконання домашніх завдань.

12. Рекомендована література

Основна

1. Загайнов Р.М. Психологическое мастерство тренера и спортсмена. М.: Сов. спорт, 2005. 106 с.
2. Ковальчук Г., Присакар В.В., Стасюк І.І. Педагогічна майстерність і професійне самовдосконалення вчителя фізичної культури: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Рута, 2018. 160 с.
3. Петровська Т.В. Майстерність спортивного педагога: навч. посіб. К.: Олімпійська література, 2012. 184 с.
4. Петровська Т.В. Майстерність спортивного педагога: навч. посіб. Київ: НУФВСУ, Олімпійська література, 2015. 184 с.

13. Інформаційні ресурси

1. sportkaf.kpnu.edu.ua
2. library.kpnu.edu.ua
3. nbuv.gov.ua
4. dnpb.gov.ua
5. library.lviv.ua
6. lonpb.com.ua
7. ounb.km.ua
8. korolenko.kharkov.com/
9. odnb.odessa.ua
10. cbsmkam-pod.ucoz.ua
11. library.ck.ua
12. library.vn.ua